

מסורת הש"ס

(א) כיון קב. ע"ז. (ב) לקמן
ע"ז. (ג) כ"ה מתיקא
הכי דמי. (ד) לקמן ק"ל.
ק"ה. (ה) גיטין פ"ג. (ו) ע"ז.
(ז) לקמן ע"ז.

תורה אור השלם

1 אל תמנע טוב מבעוליו
בדורות לאל ידך
לעשותו. משלי ג כו

גהרות הב"ח

(א) נ"ב לדיחא דמתגר
בארבעה וכו' בארבעה
היה עובדו: (ב) ש"ח
ד"ה אפי' וכו' דאין
עליה: (ג) ת"ב ד"ה
היה וכו' דהיה
פועלים וכו' מה שפיר:

מסוף רש"י

הבא לי גיטו ואשתך
בארבעה וכו' בארבעה
הוא אשתו למה שהיה
לע"י הוא אומר לבעל
אשתך אשתו הפקדתי לי גיטו
(גיטין פ"ג. ודא אומר.
הבעל אומר לו הילך מה
ערכיך. וכו'. ודא אומר
הבעל גט לידה אימא
מגורשת. כדמפרש רש"י
שם. ושמעתי מרבי. דמקן
דאמר שלתי הילך מה
שארתי מתוךך. אריבורא
דידה קא סמיך. ארבעה
דיבורא שלתי קאמר ליה
האי דלמרת לי ג' לא הייתי מולול
בעמי: לעולם כפועלים.
למלכא אחרים: כדפירש.
הרין סביבות שדה ואין מלכא
ניכרת גנון דמלו מילא כדמסיים רש"י:
אל תמנע טוב מבעוליו. פסוק הוא
במשלי: דעסיסו אעילוה. אע"פ
שאמרו לו הרי אנו נשכרים כדברי
בעל הבית לא לפחות מקלבתו של
זה אמרו אלא להוסיף וכן אמרו
מהימנת לן דהכי אמר בעל הבית
אין שבעל הבית פותח אי אמר לן
האי שזכרנו עלי יתן משלו ואי אמר
שזכרנו בעל בעל הבית יש להם
תרעומת עליו: אלא. הא מיבעיא
לן אמר ליה בעל הבית בארבעה והוא
אמר ליה תלתא ואמרו ליה הרי אנו
נשכרים כמו שאמר בעל הבית מאי:
אדיבוריה דפועל סמיך. והכי אמרו
ליה מהימנת לן דהכי אמר בעל הבית
ולית ליה אלא תלתא ותרעומת דאל
הימנוהו אלא הכי אמרו אמר דברי
בעל הבית נלך ולא סבור וקבול
ושקלי ד': ה"ג הבא לי גיטו ואשתך
אמרה הפקדתי לי גיטו. האשה שאמרה
לאחד אם תמנא את בעלי אמרו לו

ואם בעל הבית חוזר בו ידו על הפסוקה. יתן להם לפי מה
שעשו ואם החלה מלכת פועלים על כרחו יתן להם כמה שפסק
חוץ ממה שזרף להולאות בהשלמתה: כל הפסוקה ידו על
הפסוקה. כגון נמן אמר לבעל לבעו לבעו אדום ובעו שחור אם
השכח וימר על הילואה אין נתן לו
שכרו משלם אלא דמי ילואת עליה
וסממני ואם ילואה ימירה על השכח
נתן לו את השכח: וכל החוזר בו.
בגמרא (א) מפרש לאחיי מאי: גמ' מורו
כסן לא קפני. דניהוי האי הטעו
הס את בעל הבית או בעל הבית
אזתן דל"ה היה ליה למיתני לשון
חזרה: דאטעו פועלים אהדרי.
אחד מן הפועלים הטעה את חבירו:
בארבעה וכו'. לוימא: אמר להו.
היה בתלמי: אמר להו סבור וקבול. ומאי
תרעומתן: ואמר להו בארבעה.
ולעבר לא נתן בעה"כ אלא ג'. הכי
דמי. דתרעומת יהיה לו ולא יומר:
ולחוי פועלים הכי מסגרי. אי

אם בעל הבית חוזר בו ידו על התחונה
אבל המשנה ידו על התחונה וכול החוזר
בו ידו על התחונה: גמ' חזרו זה בזה
לא קתני אלא הטעו זה את זה דאמעו
פועלים אהדרי הכי דמי דאמר ליה בעל
הבית זיל אוגר לי פועלים ואזל איהו
ואמעניהו היכי דמי אי דאמר ליה בעל
הבית בארבעה ואזל איהו אמר להו בתלמי
תרעומת מאי עבדתיה סבור וקבול אי
דאמר ליה בעל הבית בתלמי ואזל איהו
אמר להו בארבעה ה"ד אי דאמר להו
שזכרנו עלי ג' תניב להו מודידה דתניא
ה"ה השוכר את הפועל לעשות בשלו והראוהו
בשל חבירו גותן לו שכרו משלם וחוזר
וגומל מבעל הבית מה שהנהו לא צריכא
ה"ה אמר להו שזכרנו על בעל הבית ולחוי
פועלים הכי מתגרי לא צריכא דאיכא
(א) דמגר בארבעה ואיכא דמתגר בתלמי
דאמרו ליה אי לאו דאמרת לן בארבעה
מרחינן ומתגרינן בארבעה איבעית אימא
הבא בבעל הבית עסקינן דאמרו ליה אי לאו
דאמרת לן בארבעה הוה זילא בן מילתא
לאתגריה איבעית אימא לעולם בפועלים
עסקינן דאמרי ליה כיון דאמרת לן בארבעה
מרחינן ועבדינן לך עבדתא שפירתא
ולחוי עבדתייהו בריפא ריפא נמי מידע
ידע דמלי מוא ו'לא ידיע איבעית אימא
לעולם דאמר ליה בעל הבית בארבעה
ואזל איהו אמר להו בתלמי ודקאמרת
סבור וקביל דאמרי ליה לית לך יאל תמנע
טוב מבעוליו פשיטא א"ל אמר ליה בעל
הבית בתלמי ואזל איהו א"ל בארבעה ואמרי
ליה כמו שאמר בעל הבית דעתייהו אעילוה
א"ל א"ל א"ל בעל הבית בארבעה ואזל איהו
אמר להו בתלמי ואמרי כמה שאמר בעל
הבית מאי אדיבורא דידה קא סמיכי דאמרי
ליה מהימנת לן דהכי אמר בעל הבית או
דילמא אדיבורא דבעל הבית קא סמיכי
ת"ש ה"הבא לי גיטו ואשתך אמרה התקבל
לי גיטו והוא אומר הילך כמה שאמרה אמר
רב נחמן אמר רבה בר אבון אמר רב אפי'
הגיע גט לידה אינה מגורשת שמעת
מינה אדיבורא דידה קא סמיך דאי סלקא
דעתך דאדיבורא דידה קא סמיך מוכי ממי
גיטא לידה מיהא תיגרש אמר רב אשי
הכי

שישלח לי את גיטו בידך ותיעשה שלוחו של בעלי לגרשי כשמיניע גט
לידי. דשליח להולכה על הבעל לעשות והאשה מתגרשת כשיניע גט
לידה ושליח לקבלה על האשה לעשות שהיא הוא שלוחה וכמותה
ותתגרש כשמיניע גט ליד שליח: אפילו הגיע לידה אינה מגורשת.
אלמא אדיבורא דידה קא סמיך והכי א"ל מהימנת לי דכך אמרה
ולא עשאו שליח להולכה הלך אין כאן שליחות (ו) ואין עליה
לעשות שליח להולכה והרי הבא לי אמרה לו ולא התקבל והבעל
נתנו לו בתורת שליח קבלה ושליחות זה אינו צד הבעל לעשות:
דאי סלקא דעתך אדיבורא דידה קא סמיך. ולא לדבריו האמין אלא
הילך כמה שאמרה היא קאמר ליה אם כן עשאו שליח

השוכר את האומנין פרק ששי בבא מציעא

עו.

עין משפט
ג' עו.

ואזיל איהו אמר להו בארבעה דעתייהו אעילוה. והא דלמרו
ליה כמו שאמר בעה"כ היינו מהימנת לן דהכי אמר בעה"כ
אי נמי משום דלי אמר בעל הבית עפי מארבעה שהיא להם כמו
שאמר בעל הבית והיינו דמבעיא ליה בחר הכי אי אמרינן מהימנת לן
דהכי אמר בעה"כ אי משום דדעמיה
אעילוה: דעתייהו אעילוה.
באמר להו שזכרנו עלי אימרי דלי
אמר להו שזכרנו על בעל הבית
מאי נפקא מינה אי דעמיהו אעילוה
דבעה"כ לא ישלם להם אלא מה
שהתנה. ר"י וכן רבינו חננאל:

(לעיל) השוכר את האומנין
וחזרו בהם
ידם על התחונה. שאם קבלו קמה
לקצור בשני שלשים וקצרו חליה
(א) והוקרו וזוהי מה שעמיד לעשות
סלע וחזי וחזרו פועלים לא יתן להם
רק חזי סלע לפי שזעקו למת סלע
וחזי לקצור חליה השני והיינו כר'
דוקא ואם בעה"כ חזר בו ידו על
התחונה פירש כקונטרס אם החלו
פועלין ואין שיהי אלא שקל וחזר בו
בעה"כ יתן להם סלע וחזי לפי שחזי
הסלע ימלא שיגמרו קצירו ולא רה
לפרש דידו על התחונה כשהוקרו
פועלין יתן להם סלע וחזי על חזי
שעשו כמו עבדתא ואמר בעה"כ
סבא כי למה יתן להם בעה"כ יומר
ממה שהתנה עמהם כיון שאין
מפסידין בחזרת בעה"כ ואדרכה יומר
מרויחים שעתה ימלאו שימנו להם
סלע וחזי לקצור חזי קמה והוא לא
היה נתן להם כ"א סלע וא"ת דאמר
לקמן (דף ע"ג.) אמר מר או יגמרו
מלכתם ויעלו ג' שלשים פשיטא לא
צריכא דול עבדתא ואמר בעה"כ
ופייסוהו פועלים והשתא למה חזר
בעה"כ בזה כשיש שהחל המלכה מה
מרויח בחזרה הלא לרין ליתן להם
סלע וחזי על מה שעשו ופועלים
נמי למה פייסו כיון שאין מפסידין
כלום וי"ל דבעה"כ חזר מתמה שגאה
שהיתה קטטה בנייהם ופועלים פייסו
שלא יצטרכו לתפס ולמנוח מקום
להשתכר: דאי ס"ד אריבורא
דידה סמיך כי פשו גיטא דידה
שהיא תתגרש. דלי אמרינן דגבי
פועלים דעמיה אעילוה דבעה"כ ה"ג
ה"ל למימר דעמיה דבעל אעילוה
דידה דאמרה הבא לי גיטא אע"ג
דהאי דקאמר שליח התקבל לי גיטו
הוי עילוה עפי לבעל שמתגרשת
יותר במהרה אם היתה האשה אומרת
כן מכל מקום השתא שאמרה האשה
הבא הוי עפי וזוהי הבעל אי סמיך
אמאי דקאמר שמתגרש מיהא כשיגיע
גט לידה וכיון דלא מיגרשא אלמא
לאו דעמיה דבעל אעילוה דידה ה"ג גבי

פועלין לית לן למימר דעמיה אעילוה דבעה"כ אבל אין לפרש דעילוה
דבעל הוי מה שאינה מתגרשת במהרה דהא עדיף ליה ממתגרשת
לאמרו כי עכשיו יהיה צדו עדיין אם לקיים אם לגרש והשתא פשיט ליה
כפשיטות דנסמון לא יתיישב דקאמר בשלמא אי איתמר איפכא כו'
משהגיע גט לידו מגורשת דאדיבורא דידה קא סמיך ולפי זה היינו
אגריעות' דידה שמתגרשת מהרה ופשיט דכ"ש דאעילוה דבעה"כ יש
לסמוך וא"כ כותר פשיטות דלעיל דהוי פשיטא ליה דעמיה אעילוה
דקאמר שליח ולא אגריעותא דבעה"כ והכא סמיך בעל אגריעותא דידה:
אין
להולכה חו צדו הוא וכי מטי גיטא לידה מיהא תיגרש:
הכי

ג א מ"י פ"י מהלכות
שכירות הל' ד יעוין
בהשגות ונמנה מהנה
סמך עשין פט טושי"ט ח"מ
פ"י טו שפ"ג ג וכו' שג
שפ"ה ה בהג"ה:
ד ב מ"י טו פ"ע הל' ד
י"ח מהל' מפרה הל'
כ ד סמך טו וכו' פ"י
טושי"ט ח"מ ט' שג שפ"ג
ד וכו' ק"ל שפ"ג יד יא:
ה ג מ"י פ"ט מהלכות
שכירות הל' ג סמך
עשין פט טושי"ט ח"מ ט'
שג שפ"ה א:
ו ד מ"י טו הל' ט סמך
טושי"ט ח"מ ט'
שג שפ"ה א:
ז ה ו ז ח מ"י טו הל'
ג סמך טו טושי"ט ח"מ
פ"י שג שפ"ה א:
ח ט מ"י טו טושי"ט ט
שפ"ג ב:
ט י מ"י טו טושי"ט ט
שפ"ג ג:
י ב מ"י טו וסמך ט
טושי"ט ט ספ"ד ד
ולית ליה אלא תלמי:
א ל מ מ"י פ"ו מהל'
גיטין הל' א סמך
עשין כ טושי"ט ח"מ ט'
קט שפ"ה ה: